

Klart för lässuccé!

KAN DU LÄSA? Jag antar att du svarar ja på den frågan.

Men på hur många olika sätt kan du läsa? Den frågan är inte lika lätt att svara på. Det finns massor av sätt att läsa på. En del texter är så spännande att du bara måste läsa vidare för att veta hur det ska gå för huvudpersonerna. Att läsa kan kännas magiskt, som att du försvinner in i texten som du läser. Du möter människor, upptäcker världar och får vara med om händelser du aldrig skulle uppleva i verkligheten. Andra texter läser du för att du vill lära dig mer om ett ämne. Du kanske vill veta hur något fungerar eller varför något är på ett visst sätt.

I den här boken kommer du att få läsa massor av texter. Både spännande berättelser och intressanta faktatexter. Du kommer att få svara på frågor om texternas innehåll och språk och försöka att koppla texterna till dig själv och din omvärld. Du kommer också att jämföra texter med varandra. Ibland får du arbeta tillsammans med andra, ibland på egen hand. Kom ihåg: ju mer du läser, desto större lässuccé kommer det att bli!

Lycka till med läsningen!

Pär Sahlin

BERÄTTELSE OM VÄNSKAP

Att ha en vän är viktigt för de flesta. Du ska nu få läsa två berättelser om vänskap. Den första berättelsen är ett utdrag från boken *I väntan på mitt ovanliga liv*. Berättaren i texten heter Silas. Läs berättelsen tillsammans med dina klasskamrater.

I väntan på mitt ovanliga liv

Två panschisar och en fladdrig päls

Att sluta sexan i våras var en katastrof. I alla fall för mig. Alla andra i klassen var överlyckliga, men inte jag. Visst var jag glad över att slippa gå i en skola full av snoriga lågstadieungar och störiga fjärdeklassare. Och visst var jag glad över att vi skulle börja på högstadiet med innerast, kemilabb och dissektioner av koögon och färhjartan på biologilektionerna. Men det övervägde ändå inte Den Stora Katastrofen. Den att Aron skulle flytta.

Aron och jag har varit bästa vänner ända sedan vi började i förskoleklass. Första dagen i skolan fick vi sitta bredvid varandra, och sedan den dagen var vi lika oskiljaktiga som Groot och Rocket Raccoon i *Guardians of the Galaxy*.

Vi slutade samtidigt på fotbollen. Jag på grund av min bristande bolltalang, Aron på grund av sin kraftiga gräsallergi. Istället för att nöta frisparkar på Västängens IP ägnade vi oss åt att maratontitta på *Guardians of the Galaxy* och varje gång scenen kom när Groot skyddar sin vän tvättbjörnen Rocket med sin egen trädkropp jublade vi.

Men det var då. Sedan fick Arons mamma ett jobberbjudande hon inte kunde tacka nej till och nu befinner han sig på andra sidan jordklotet i en chilensk stad jag inte kan uttala namnet på.

Vi lovade varandra att höra av oss varje vecka, och det gjorde vi i början. Men ju längre sommaren gick, desto mer sällan blev det. Sedan skolan började har vi bara hörts av en gång. Kanske beror det på den kassa internetuppkopplingen. Det är i alla fall vad Aron säger. Jag är inte lika säker. Kanske är det som mamma säger, att vi har glidit ifrån varandra, som två isberg i Norra ishavet.

Då är det tur att jag har Gun, Åke och Tubbe. De är mina enda vänner i Västängen. Gun och Åke är typ 80 år gamla och borde ha gått i pension för länge sedan. Men istället för att mata fåglarna i Västängsparken driver de en liten spel- och godisbutik som heter Gunkes Tobak & Spel. Butiken ligger i hörnet av mitt hus.

Gunkes Tobak & Spel är berömd för två saker. Det ena är det dammiga plockgodiset som har goda möjligheter att hamna på museum. Det andra är att en kund för flera år sedan vann flera miljoner på en lottorad. Sedan den dagen är Gunkes Tobak & Spel känd som turbutiken med stort T. Det sägs att människor åker ända från stan för att spela på trav, tips och lotto hos Gunkes. Bredvid kassaapparaten finns ett inramat diplom som gratulerar Gun och Åke till att ha sålt vinsten. Fortfarande är det ingen som vet vem som vann alla pengarna.

– Där är du ju! säger Åke när jag kliver in i butiken.

I samma stund kommer ett stycke päls farande mot mig. Pälsen tillhör Tubbe, som är Guns och Åkes blodhund. Tubbe tumlar runt framför mig, svansen piskar fram och tillbaka samtidigt som han nafsar på mina fingrar.

– Så ja, gubben, säger jag och gräver in mina händer mellan alla feta flikar i hans päls.

– Han har saknat dig, säger Gun.

– Jag var ju här i går, säger jag och masserar Tubbes grytlappsöron.

Gun fixar lite med handen i sitt hår. Det är nyklippt och nyblonderat.

– Snyggt, säger jag och nickar åt frisyren.

– Ja, än finns det liv i kärringen, säger hon och spatserar som en fotomodell genom butiken.

Åke hostar och skrattar på en och samma gång. Det låter som när en lastbil startar.

– Skratta du, säger Gun, men du skulle ha sett hur gubbarna på Wäst Äng fick nackspärr när jag gick förbi i går.

Wäst Äng är puben i Västängen.

– De undrade nog var du hade rullatorn, säger Åke.

Gun byter samtalsämne.

– Vill du ha något? säger hon. Vi har fått tag i ett billigt parti kexchoklad. Smaka gärna.

Hon pekar mot hyllan där ett berg av chokladkakor ligger staplade. Jag släpper Tubbes öra och sträcker mig efter ett av paketen.

– Mycket bra pris, fyller Åke i.

Jag vänder på paketet och synar utgångsdatumet och inser att jag gick på lågstadiet när chokladen var färsk.

– Hinner du ta en tur med Tubbe? frågar Gun.

– Klart jag gör, säger jag.

– Bara du inte försummar skolan, säger Åke. Jag vill inte få det kastat i ansiktet när du blir äldre.

Han rättar till hängslena och stryker de få hårtestarna på sitt huvud bakåt. Åke är nog med stilen. Han bär alltid fluga och nystruken skjorta. Om man inte visste att Åke arbetade i en spelbutik skulle man kunna tro att han var typ, advokat.

– Jag gör läxorna i huvudet när jag går, säger jag.

Gun får nästan tårar i ögonen. Jag vet inte varför. Kanske är det för att hon tycker att det är sorgligt att en trettonåring inte har något bättre för sig än att hänga med två panschisar i åttioårsåldern.

Ur *I väntan på mitt ovanliga liv* av Pär Sahlin. Ordalaget bokförlag, 2020.

Svara

DU KOMMER NU att få svara på frågor om handlingen, personerna, miljön och språket i berättelsen *I väntan på mitt ovanliga liv*. På så sätt visar du att du har förstått den. Arbeta tillsammans.

► **Svara på frågorna.**

Handling

Det som händer i en berättelse kallas för berättelsens handling. I en berättelse om vänskap får du som läsare följa händelser som på olika sätt har med vänskap att göra.

1. Varför tyckte Silas att det var en katastrof att sluta sexan?
2. Vad är Silas glad över att slippa från mellanstadiet?
3. Vad såg Silas fram emot på högstadiet?
4. Varför slutade Silas och Aron att träna fotboll?
5. Vad gjorde Silas och Aron i stället för att träna fotboll?
6. Vad menar Aron är anledningen till att han och Silas hörs så sällan?
7. Vilka två saker är Gunkes Tobak & Spel känt för?

Personer

En berättelse handlar ofta om en eller flera personer. Den kan också handla om ett djur. Författaren gör personerna och djuren levande genom att beskriva deras utseende, vad de tänker och gör och hur de talar.

8. Vilket av orden i rutan tycker du bäst beskriver Silas?
Motivera ditt svar.

Silas är: rolig snäll ensam ironisk nervös

9. Hur ser Tubbe ut? Ge minst två exempel.
10. Hur märks det att både Åke och Gun är noga med sitt utseende?

Miljö

Platsen där berättelsen utspelar sig kallas för berättelsens miljö. Miljön kan ha stor betydelse för handlingen.

11. Var bor Silas?
12. Var ligger Gunkes Tobak & Spel?
13. Hur ser det ut inne på Gunkes Tobak & Spel?

Språk

I en berättelse beskriver författaren personer, platser och händelser med hjälp av språket. Valen av ord och uttryck är viktiga för att du som läsare ska kunna leva dig in i berättelsen.

14. Förklara vad de **feta** orden och uttrycken i meningarna i rutan betyder.
15. Förklara vad som menas med "dissektioner av koögon och fårhjärtan".
16. Hur gör man när man "spatserar som en fotomodell"?

Första dagen i skolan fick vi sitta bredvid varandra, och sedan den dagen var vi lika **oskiljaktiga** som Groot och Rocket Raccoon i *Guardians of the Galaxy*.

Istället för att **nöta** frisparkar på Västängens IP ägnade vi oss åt att **maratontitta** på *Guardians of the Galaxy* ...

– Bara du inte **försummar** skolan, säger Åke. Jag vill inte få det **kastat i ansiktet** när du blir äldre.

Sammanfatta

Nu är det dags att göra en sammanfattning genom att spana efter det som är viktigast i berättelsen. I en sammanfattning återberättar du de viktigaste delarna.

► Sammanfatta berättelsen.

6. Sammanfatta berättelsen med hjälp av frågorna. Utgå från vänskapstemat.

- Vad har hänt med Silas bästa vän Aron?
- Vad brukade Silas och Aron göra förut?
- Vilka är Silas enda vänner nu?
- På vilket sätt skiljer de sig från Aron?

★ Läs mer om att sammanfatta texter i Lilla uppslaget på sidan 126.

Värdera

När du läser en berättelse kan du ha egna åsikter och tankar om den. Det kallas att värdera berättelsen.

► Värdera berättelsen med hjälp av frågorna.

7. Vad tycker du är mest intressant i berättelsen? Motivera ditt svar.

8. Vem skulle du vilja tipsa om att läsa berättelsen? Varför tycker du att den personen ska läsa berättelsen?

TIPS!

Om du vill kan du läsa hela boken *I väntan på mitt ovanliga liv*. Det finns även en fortsättning: *I ett annat universum än ditt*. Låna böckerna på ditt bibliotek.